

وزارت راه و شهرسازی

معاونت امور مسکن و ساختمان

**اصلاحیه شیوه نامه اجرائی نحوه تمدید و ارتقاء پایه
پروانه اشتغال به کار مهندسی**

دفتر امور مقررات ملی ساختمان

دیماه ۱۳۹۱

اصلاحیه شیوه‌نامه اجرائی نحوه تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی

پیرو ابلاغ شیوه‌نامه اجرائی نحوه تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی به شماره ۴۲۰/۴۳۶۸۶ مورخ ۸۸/۸/۲۷ و برگزاری دوره‌های آموزشی، پس از بررسی نظرات و پیشنهادات استان‌ها در خصوص انجام اصلاحات در شیوه‌نامه مذکور و در جهت بهبود روند برگزاری دوره‌ها اصلاحیه شیوه‌نامه مذکور به شرح زیر تدوین می‌شود.

ماده ۱ - تعاریف

در این شیوه‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مربوط به کار می‌روند:

- ۱-۱- دفتر: دفتر امور مقررات ملی ساختمان وزارت راه و شهرسازی
- ۲-۱- سازمان: سازمان نظام مهندسی ساختمان
- ۳-۱- اداره کل استان: اداره کل راه و شهرسازی استان
- ۴-۱- سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان
- ۵-۱- کمیته آموزش استان: کمیته آموزش حرفه‌ای مهندسی ساختمان استان است که توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تشکیل می‌گردد.
- ۶-۱- مدرس: مدرس شخص حقیقی است که دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی حداقل پایه دو اصلی با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های اصلی و مرتبط ساختمان و با حداقل ۵ سال سابقه آموزش دانشگاهی و یا آموزش حرفه‌ای مهندسی بوده و توانایی علمی و تجربی او در حوزه رشته‌های مهندسی مربوطه توسط کمیته آموزش استان مورد تأیید قرار گرفته باشد.
- تبصره ۱- منظور از آموزش حرفه‌ای مهندسی، آموزش در زمینه‌های فنی و مهندسی مرتبط با ساختمان از قبیل آموزش نرم‌افزارهای مهندسی، جوشکاری و امثال آنها می‌باشد.
- تبصره ۲- در مورد برخی از عناوین و دروس که متخصصین رشته‌های دیگر (بجز ۷ رشته اصلی) صلاحیت تدریس آنها را دارند، نظیر جوشکاری، آسانسور و امثال آنها، مدرس کسی است که دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر بوده و به پیشنهاد سازمان استان مورد تأیید دفتر قرار گیرد.

ماده ۲- عوامل مؤثر در تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی

عوامل مؤثر در تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی عبارتند از:

- ۱-۲- شرکت در دوره‌های آموزشی
- ۲-۲- شرکت در سمینارها و همایش‌ها

ماده ۳- مدرسان

- ۱-۳- کلیه اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی واجد شرایط مندرج در «بند ۱-۶ ماده ۱» این شیوه‌نامه که تمایل به تدریس در دوره‌های آموزشی و بازآموزی مهندسی ساختمان را دارند، باید نسبت به اخذ صلاحیت آموزش اقدام نمایند.
- ۲-۳- صلاحیت آموزش توسط اداره کل استان صادر می‌گردد و هر شخص حقیقی واجد شرایط حسب مورد می‌تواند برای یک یا چند دوره درخواست صلاحیت نماید. کسانی که در حال حاضر دارای پروانه اشتغال به کار می‌باشند، صلاحیت آموزش ایشان در پشت پروانه درج خواهد شد.
- ۳-۳- صلاحیت آموزش سراسری بوده و مدرسان مذکور می‌توانند با هماهنگی استان‌های مبدأ و مقصد در کلیه استان‌های کشور فعالیت نمایند.
- ۴-۳- صلاحیت آموزش به مدت ۳ سال معتبر بوده و تمدید آن در صورت مطابقت با شرایط ابلاغ شده بلامانع می‌باشد.
- ۵-۳- کلیه مدرسانی که صلاحیت آموزش دریافت نموده‌اند باید کلیه ابلاغیه‌ها و اطلاعیه‌های قانونی وزارت راه و شهرسازی را رعایت نمایند. در غیر اینصورت صلاحیت آنان حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده و یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال می‌گردد.
- ۶-۳- مدرسان نمی‌توانند رأساً نسبت به برگزاری دوره اقدام نمایند و باید در چهارچوب فعالیت‌های سازمان استان و یا مجری آموزشی فعالیت نمایند.
- ۷-۳- مدرسان در طی دوران محرومیت مجازات‌های انتظامی مجاز به تدریس نمی‌باشند.

ماده ۴- مجری آموزشی

- ۱-۴- سازمان استانها از طریق دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و یا مراکز معتبر آموزشی نسبت به برگزاری دوره‌های آموزشی اقدام می‌نمایند. مراکز یاد شده در صورت دارا بودن شرایط می‌توانند از سازمان استان درخواست مجوز فعالیت به عنوان «مجری آموزشی» نمایند. فهرست دانشگاهها و مراکز معتبر آموزشی توسط دفتر امور مقررات ملی ساختمان به ادارات کل استان و سازمان استانها اعلام خواهد شد.
- ۲-۴- مجری آموزشی موظف است که در برگزاری دوره‌ها کلیه مصوبات مربوطه را رعایت نمایند.
- ۳-۴- مجوز فعالیت مجری آموزشی که توسط سازمان استان صادر می‌گردد در محدوده همان استان معتبر است و چنانچه مجریان آموزشی مذکور بخواهند در استان‌های دیگری فعالیت نمایند، باید از سازمان استان مربوط نیز مجوز فعالیت دریافت نمایند.
- ۴-۴- مجوزهای صادره به مدت ۳ سال معتبر بوده و امکان تمدید آن در صورت مطابقت با ضوابط مربوطه امکان‌پذیر است.
- ۵-۴- مجری آموزشی موظف است تنها از مدرسان دارای صلاحیت آموزش در تدریس دوره‌ها استفاده نمایند.
- ۶-۴- هیچیک از اعضای هیأت‌مدیره و کمیته آموزش استان نمی‌توانند به عنوان شریک یا سهامدار یا مشاور در مجری آموزشی فعالیت داشته باشند.

ماده ۵- کمیته آموزش استان

کمیته آموزش استان توسط سازمان استان به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱-۵- کمیته آموزش متشکل از هفت نفر از مهندسان و صاحب‌نظران در رشته‌های اصلی موضوع قانون دارای پروانه اشتغال به کار حداقل پایه ۲ اصلی یا ۵ سال سابقه کار مفید آموزشی (تدریس یا مدیریت آموزشی) بوده که بمدت ۳ سال

- انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. از هر یک از چهار رشته اصلی معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی و تأسیسات برقی حداقل یک نفر در کمیته آموزش عضویت خواهد داشت.
- ۲-۵- نماینده اداره کل استان می‌تواند بدون داشتن حق رأی در جلسات کمیته آموزش شرکت نماید. مصوبات کمیته آموزش می‌بایست به اداره کل استان ارسال شود. در صورتیکه اداره کل استان ظرف مدت ۲۰ روز نسبت به آن اظهار نظری نکند، مصوبات یاد شده لازم الاجرا تلقی می‌شود.
- ۳-۵- اعضای هیأت‌مدیره سازمان استان به هیچ وجه نمی‌توانند عضو کمیته آموزش استان باشند.
- ۴-۵- یک نفر از اعضای هیأت‌مدیره سازمان استان در یکی از رشته‌های معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی و یا تأسیسات برقی به عنوان نماینده هیأت‌مدیره و بدون داشتن حق رأی در جلسات کمیته آموزش شرکت می‌نماید.
- ۵-۵- نظام‌نامه داخلی کمیته آموزش استان‌ها، توسط سازمان تهیه و یک نسخه از آن به دفتر امور مقررات ملی ساختمان ارسال می‌گردد. در صورتیکه دفتر یاد شده ظرف مدت ۳۰ روز نسبت به آن اظهارنظری نکند، نظام‌نامه مزبور لازم الاجرا تلقی می‌شود.

ماده ۶- وظایف کمیته آموزش استان

- ۱-۶- نظارت مستمر بر کیفیت و کمیت دوره‌های آموزشی
- ۲-۶- نظرخواهی از شرکت‌کنندگان در دوره‌ها و بررسی اعتراضات، پیشنهادات و نظرات به منظور برطرف نمودن نواقص و کمبودهای دوره‌های آموزشی
- ۳-۶- ارائه گزارش برگزاری دوره‌ها به هیأت‌مدیره سازمان استان
- ۴-۶- ارائه پیشنهاد درخصوص سرفصل‌ها، مدت زمان دوره‌ها و دوره‌های آموزشی خاص مورد نیاز استان به سازمان استان
- ۵-۶- بررسی صلاحیت متقاضیان دریافت صلاحیت آموزش و تطابق شرایط آنان با معیارهای ابلاغ شده از طرف دفتر و اعلام اسامی افرادی که صلاحیت آنها در کمیته آموزش استان مورد تأیید قرار گرفته به منظور ارائه به اداره کل استان جهت تأیید و درج صلاحیت آموزش. کمیته آموزش استان تسهیلات لازم را در این خصوص برای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها فراهم خواهد آورد.
- ۶-۶- ارزیابی مستمر عملکرد مدرسانی که صلاحیت آموزش دریافت نموده‌اند و ارائه گزارش در صورت لزوم
- ۷-۶- اعلام نظر درخصوص تمدید یا لغو صلاحیت آموزش مدرسان در مقاطع لازم جهت ارائه به اداره کل استان
- ۸-۶- پیشنهاد میزان شهریه برای هر دوره آموزشی به سازمان استان
- ۹-۶- بررسی مقدماتی درخواست‌های مراکز آموزشی معتبر جهت صدور مجوز مجری آموزشی و ارائه به سازمان استان جهت ارسال به دفتر برای تصویب نهائی

ماده ۷- وظایف سازمان استان

- ۱-۷- انتخاب اعضای کمیته آموزش استان و تشکیل آن
- ۲-۷- معرفی نماینده هیأت‌مدیره موضوع بند ۴-۵ این شیوه‌نامه
- ۳-۷- انجام تمهیدات لازم در برگزاری و نظارت بر برگزاری دوره‌های آموزشی و عملکرد مجریان آموزشی
- ۴-۷- اطلاع‌رسانی عمومی و گسترده به منظور شناسایی مدرسان و مجریان آموزشی و انعقاد قراردادهای آموزشی با مجریان آموزشی دارای صلاحیت
- ۵-۷- صدور گواهینامه موفقیت در پایان دوره آموزشی با هماهنگی اداره کل استان

- ۶-۷- نظارت بر عملکرد مدرسان دارای صلاحیت آموزش و ارزشیابی مدرسان
- ۷-۷- ارسال نظر کمیته آموزش استان در خصوص بررسی صلاحیت مراکز معتبر آموزشی مورد تأیید به دفتر جهت تصویب نهائی
- ۸-۷- انجام کلیه مکاتبات و اعلام مصوبات کمیته آموزش استان به مراجع ذیربط
- ۹-۷- نظارت بر برگزاری آزمون‌های پایان دوره‌های آموزشی
- ۱۰-۷- چنانچه مدرسان دارای صلاحیت آموزش، مشمول محرومیت ناشی از مجازات انتظامی گردند، سازمان استان مکلف است مراتب را به کلیه مجریان آموزشی اعلام نمایند.

ماده ۸- وظایف اداره کل استان

- ۱-۸- نظارت بر حسن اجرای دوره‌ها و سمینارهای آموزشی و آزمون‌های پایان دوره و تأیید آن
- ۲-۸- نظارت بر عملکرد کمیته آموزش استان و ارائه گزارش به دفتر
- ۳-۸- بررسی، تأیید نهائی و اعطای صلاحیت آموزش برای افراد معرفی شده از طرف کمیته آموزش استان
- ۴-۸- اخذ و بررسی گزارش عملکرد مدرسان دوره‌های آموزشی در زمان تمدید صلاحیت آموزش از کمیته آموزش استان و اقدام لازم در جهت لغو صلاحیت آموزش مدرسان فاقد صلاحیت
- ۵-۸- بررسی عملکرد مجریان دوره‌های آموزش حرفه‌ای مهندسی ساختمان در استان

ماده ۹- وظایف سازمان

- ۱-۹- نظارت عالی بر حسن اجرای وظایف سازمان استان وفق بند (ه) ماده ۲۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
- ۲-۹- تهیه نظام‌نامه‌ی داخلی کمیته آموزش استان‌ها جهت ارائه به دفتر
- ۳-۹- نظارت عالی بر کیفیت دوره‌ها و سمینارهای آموزشی برگزار شده مربوطه موضوع ماده ۲۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
- ۴-۹- پیشنهاد سرفصل‌ها و عناوین دوره‌های آموزشی و سمینارهای آموزشی جهت ارائه به دفتر
- ۵-۹- تهیه برنامه‌های توسط آموزشی جهت بالا بردن دانش فنی مهندسان و ارائه دفتر
- ۶-۹- اعلام شرایط برگزاری دوره‌های آموزشی جهت تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی موضوع ماده ۱۴ این شیوه‌نامه

ماده ۱۰- وظایف دفتر

- ۱-۱۰- نظارت عالی و ارزیابی عملکرد کمیته آموزش، سازمان استان و اداره کل استان در جهت هر چه بهتر برگزار شدن این شیوه‌نامه و دستور اقدام در راستای اصلاح موارد
- ۲-۱۰- بررسی و تأیید صلاحیت مجریان آموزشی و بررسی و جمع‌بندی پیشنهادات واصله از اداره کل استان و صاحب‌نظران در مورد دوره‌های آموزشی اجرا شده
- ۳-۱۰- اعلام سرفصل‌ها و عناوین دوره‌های آموزشی جدید و اصلاح دوره‌های قدیم و تهیه منابع آموزشی یکسان برای دوره‌های آموزشی حرفه‌ای مهندسان در سراسر کشور

۱۰-۴- بررسی شکایات، نظرات و پیشنهادات ارسالی در موارد مرتبط با موضوع آموزش از کلیه استان‌ها و اقدام در راستای اصلاح موارد مطرح شده

۱۰-۵- نظارت عالی بر دوره‌ها و سمینارهای آموزشی برگزار شده در استان‌ها

۱۰-۶- تهیه و ابلاغ مصوبات و دستورالعمل‌های مورد نیاز

۱۰-۷- لغو دوره‌ها یا سمینارهای آموزشی که مطابق با ضوابط اعلام شده برگزار نگردیده است.

۱۰-۸- اصلاح و ابلاغ شرایط و مشخصات متقاضیان اخذ صلاحیت آموزش در صورت لزوم

۱۰-۹- اصلاح و ابلاغ شرایط و مشخصات متقاضیان مجریان آموزشی در صورت لزوم

۱۰-۱۰- نظارت عالی بر عملکرد مدرسان دارای صلاحیت آموزش و ارزشیابی موردی و اقدام لازم در جهت لغو صلاحیت آموزش مدرسان فاقد صلاحیت

۱۰-۱۱- بررسی، تأیید و اعلام فهرست جدید دانشگاهها و مراکز معتبر آموزشی به ادارات کل استان و سازمان استانها

۱۰-۱۲- برگزاری جلسات دوره ای به منظور هماهنگی و هم اندیشی در خصوص دوره های آموزشی با حضور روسای سازمان استان و کمیته آموزش استان ها و نمایندگان سازمان

ماده ۱۱- عناوین و سرفصل‌های دوره‌ها و سمینارهای آموزشی

۱۱-۱- عناوین و سرفصل‌های دوره‌ها و سمینارهای آموزشی و نحوه امتیازبندی آنها جهت تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسان در تمامی رشته‌ها و پایه‌ها در مقاطع مختلف، پس از تهیه و تصویب توسط دفتر اعلام خواهد شد.

ماده ۱۲- تمدید پروانه اشتغال به کار مهندسی

کلیه دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی موظفند در اجرای ماده ۲۲ آئین نامه اجرائی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان نسبت به تمدید پروانه اقدام نمایند. دفتر در مقاطع مشخص و به منظور تمدید پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی، فهرست دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی مورد نیاز تمدید بانضمام عناوین و سرفصل‌های آموزشی مرتبط با آنها را به ادارات کل و سازمان و استانها ابلاغ خواهد نمود. الزام به شرکت در دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی صرفاً در شرایطی صورت خواهد پذیرفت که دستورالعمل‌های فنی یا مباحث جدیدی توسط دفتر تدوین و ابلاغ شده و یا به مجموعه مباحث مقررات ملی ساختمان اضافه شده باشد و یا فناوری نوین و شرایطی که ضرورت رعایت آن به تصویب وزارت راه و شهرسازی رسیده باشد. سازمان و سازمانهای نظام استانها موظفند نسبت به تأمین شرایط لازم برای برقراری دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی اقدام نمایند. پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی کلیه متقاضیانی که بدین ترتیب دوره‌های آموزشی را طی می‌نمایند، توسط ادارات کل استانی تمدید خواهد شد. بدیهی است چنانچه دستورالعمل‌های فنی یا مباحث جدیدی توسط دفتر امور مقررات ملی ساختمان برای تمدید پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی ابلاغ نگردد تمدید پروانه‌های اشتغال بدون گذراندن هر گونه دوره و یا سمینار بلامانع خواهد بود.

ماده ۱۳- ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی:

دفتر در مقاطع مختلف زمانی ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی را مشروط به گذراندن دوره‌های آموزشی و یا سمینارهای خاص می‌نماید. عناوین و سرفصل‌های آموزشی مرتبط با این دوره‌ها و یا سمینارها از طریق دفتر به ادارات کل استان و سازمان

استانها ابلاغ خواهد شد. آزمون پایان دوره‌های آموزشی مورد نیاز برای ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی از طریق سازمان‌های استان و توسط مؤسسات معتبر آموزش عالی و با نظارت ادارات کل استانها برگزار می‌گردد.

در اجرای ماده ۱۱ آیین نامه اجرائی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی متقاضیانی که به موجب ماده ۱۲ این شیوه‌نامه نسبت به تمدید پروانه اقدام نموده‌اند، در صورت تکمیل سنوات مربوطه، صرفاً در شرایطی صورت خواهد پذیرفت که نسبت به گذراندن دوره‌های آموزشی و یا سمینارهای یاد شده و همچنین طی دوره‌های موضوع ماده ۱۴ این شیوه‌نامه اقدام نموده باشند.

ماده ۱۴- برنامه‌های توسعه آموزش

به منظور بهنگام نگاه داشتن دانش فنی مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی، سازمان در رشته‌های مختلف برنامه‌های آموزشی را تهیه و پس از تأیید دفتر به وسیله سازمانهای استانها به اجرا می‌گذارد. گذراندن دوره‌های مذکور با شرایطی که سازمان اعلام می‌کند، برای تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال بکار مهندسی ضروری است.

ماده ۱۵- این شیوه‌نامه در ۱۵ ماده تصویب و از اول بهمن‌ماه سال ۱۳۹۱ لازم الاجرا خواهد بود. از این تاریخ اصلاحیه مذکور، جایگزین شیوه‌نامه شماره ۴۲۰/۴۳۶۸۶ مورخ ۸۸/۸/۲۷ می‌گردد. در موارد سکوت یا ابهام نظر دفتر ملاک عمل می‌باشد.